Datum: 2023-01-01

Regler för markupplåtelse och uteserveringar i Sotenäs kommun

(Beslutat i KS 2014-04-09, 2017-04-05, 2018-04-11, 2021-11-24)

Dessa regler sammanfattar de krav som Sotenäs kommun ställer vid utformning av uteserveringar. Målsättningen är att Sotenäs ska vara en vacker och trivsam kommun och att uteserveringarna ska bidra till detta.

Enligt 3 kap. 1 § ordningslagen krävs alltid Polismyndighetens tillstånd för användande av offentlig plats. Det är Polismyndigheten som avgör om en plats är offentlig eller inte. Polismyndigheten skickar inkomna ansökningar till kommunen som remissinstans.

Dessa krav ställs utifrån kommunens roll som markägare och vad kommunen anser vara förutsättningar för användning av kommunens mark. I denna roll kan kommunen jämföras med vilken markägare som helst som ställer upp villkor för användning av mark. I ärende om myndighetsutövning är det istället aktuell lagstiftning som gäller. T.ex. är det plan- och bygglagen som gäller i ärende om bygglov och miljöbalken som tillämpas gällande ljud från högtalare vid uteservering och i dessa ärenden är det lagstiftningen och inte reglerna i detta dokument som gäller.

Sotenäs unika karaktär

Under 1700-talets senare del växte små fiskelägen till sig tack vare den så kallade stora sillperioden. Samtidigt förändrades naturen då en stor del av skogen höggs ner för att användas till bostäder och båtar inom fiskeindustrin. Kvar blev kala klippor som fortfarande ger landskapet dess karaktär.

Fiskelägets äldsta kärna utgörs av låga bostadshus med en bredd av ett eller två rum. Under 1800-talets första hälft spred sig modet att brädslå och rödfärga fasaderna. Foder, fönsterbågar och ibland vindskivor ströks med vit oljefärg. Dörrar kunde vara grågröna eller ockragula.

Dubbelhus, som omger den äldre bebyggelsekärnan, har hög stenfot och stora taksprång. Dessa hus hade ljusa fasader med foder, fönsterbågar och listverk i avvikande kulör såväl i fiskelägen som på landsbygden. Fiskeläget var dock först med olika nymodigheter; snickeriglädje, glasverandor och den vita fasadfärgen fick större genomslagskraft här än på landsbygden.

Större och mer påkostade hus, uppförda av kaptener och handelsmän, målades oftast med vit eller ljus ockragul oljefärg. Sjöbodar och magasin var omålade, rödfärgade eller ockragula.

Regler för all upplåtelse

Utgångspunkter för prövningen och företräde
Prövningen ska göras utifrån att kommunen välkomnar verksamheters initiativ. Särskild hänsyn ska också tas till att värna och vårda det offentliga rummet. Allmänhetens intressen ska bevakas och samhällsnyttan med en upplåtelse ska beaktas.

Sökande som tidigare disponerat viss plats enligt polismyndighetens beslut och villkor ges företräde.

Ansökan från sökanden som har otvistiga oreglerade avgifter/skulder till kommunen ska avstyrkas. Om det finns oegentligheter avseende skötsel, för Sotenäs kommun ej tillfredställande avfallshantering, problem vid fakturabetalning eller liknande felaktigheter sedan tidigare år kan ansökan också komma att avstyrkas.

Avfallshantering
För att få upplåtelse av kommunal, offentlig mark inom området på Smögen från busstationen till Vallevik längs Brunnsgatan, Smögenbryggan, Kleven samt gränder och gator i dessa områden, dvs områden som i taxan anges som zon Smögenbryggan, ska verksamhetsutövaren på ett sätt som kommunen bedömer tillräckligt visa hur avfallet från verksamheten kommer att tas om hand så att verksamheten inte bidrar till nedskräpning, brandrisk eller andra olägenheter.

Avtal om avfallshantering eller därmed jämförlig dokumentation som visar att verksamhetsutövarens säkerställt att verksamheten inte bidrar till nedskräpning, brandrisk eller andra olägenheter ska bifogas ansökan avseende mark inom ovan angivet område. Med ”jämförlig dokumentation” avses t ex att verksamhetsutövaren detaljerat redovisar hur avfallshanteringen ska gå till och denna redovisning bifogas ansökan. Verksamhetsutövaren ska efter säsong redovisa med fakturor eller kvitton att avfall har hanterats i enlighet med ansökan ska bifogas ansökan.

Anpassning till miljön
Uteserveringar ska vara ett trevligt och uppskattat inslag i miljön och bidra till ett levande samhälle, särskilt sommartid. Placering och utformning är viktigt för att serveringen ska passa in i miljön och kunna användas av alla. Därför finns det regler för hur uteserveringarna ska placeras och utformas.

Uteserveringens utseende ska vara anpassat till närmiljön. I områden med detaljplan ställs extra höga krav på hur uteserveringen ska se ut. Varje plats har sina egna förutsättningar. Sotenäs kommuns unika karaktär beskrivs ovan.

Uteserveringarna ska vara tillgängliga för alla. Hänsyn ska tas till personer med funktionshinder som t ex rullstol, rollator och synnedsättning.

För att öka tillgängligheten för personer med funktionshinder finns bestämmelser för bl a restauranger i plan- och bygglagen. Det rör sig om förhållandevis små åtgärder som är av stor betydelse för att personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga ska kunna använda publika lokaler. Kravet gäller även på platser som är angivna som allmän plats i detaljplan.

Upplåtelsetid
Normalt beviljas markupplåtelse för perioden 15 mars till 31 oktober för uteserveringar. Under denna period kan en ansökan per verksamhet beviljas. Tillstånd ges för ett år i taget.

En verksamhet som är igång året runt kan ansöka om att ha uteserveringen uppe året runt. De som inte har sin verksamhet igång året runt ska ta bort sin uteservering när tillståndstiden löpt ut och verksamheten stängs för säsongen.

Iordningställande av uteservering
Upp- och nedmontering ska göras inom den tidsperiod som markupplåtelsen har beviljats.

När ansökan och övriga tillstånd som kan behövas tillstyrkts kan iordningställandet av uteserveringen ske i enlighet med beslutet och villkorsbilagorna.

Utformning
Storleken och placeringen av uteserveringen styrs av läget och hur närmiljön ser ut. Fasta tak är inte tillåtna. Inga förankringar får ske i träd, lyktstolpar eller annat som tillhör kommunen.

Placering och storlek
Uteserveringen ska ligga i direkt anslutning till verksamheten. Minsta hinderfria bredd på gångbanan utanför uteservering som godkänns är 1,5 m. Vid nyanläggning av allmän plats ska minsta hindersfria bredd på gångbana vara 2 m om det inte är orimligt. Menyskyltar och ”trottoarpratare” eller andra anordningar får endast ställas upp **inom** uteserveringens avgränsade område. Smögenbryggan utgör ett undantag. Lämpliga ytor för markupplåtelse ska på Smögenbryggan sättas ut för varje objekt.

Placering av uteserveringen får inte medföra att utrymningsvägar blockeras eller försämras. Brandposter, rökluckor, avstängningsventiler, kabelbrunnar,

elskåp och liknande som finns inom området ska hållas tillgängliga och får inte täckas över eller skadas. Om uteserveringen placeras framför någon av lokalens utrymningsvägar ska öppning anordnas i uteplatsens staket. Den bör även utformas så att närboende inte blir störda i sin boendemiljö av vare sig ljud, ljus eller tobaksrök. Fastighetsägaren måste också informeras om att uteservering söks.

Golv/underlag/markbeläggning
Markbeläggning ska utgöra uteserveringens golv. Trägolv får användas efter tillstånd från kommunen vilket kan ges för att ta upp en större höjdskillnad då stolar och bord inte kan ställas på ett säkert sätt. Uteserveringen ska vara tillgänglig för personer med funktionshinder, vilket medför att en upphöjd uteservering kräver ramp. Den ska också utföras på ett estetiskt sätt, så att underhållet fungerar och så att ingen växtlighet skadas.

Staket/avgränsning
Enligt alkohollagstiftningen ska en uteservering vara tydligt avgränsad mot områden där servering inte får ske. Uteserveringen ska lokaliseras och utformas så att det går att hålla uppsikt över den.

Inhägnadens detaljutformning och proportionering är en känslig sak. Noggranna studier måste göras, då ett par centimeters skillnad i dimension och placering kan vara skillnaden mellan ett vackert och ett fult räcke. Förankring av staket får inte ske genom borrning eller liknande i betongplattor, asfalt, kantsten mm. Förankring i mark kräver särskilt tillstånd från kommunen.

En uteserverings gränser ska göras tydliga för synskadade. Därför ska gavlarna helst göras i form av ramverk av metall, smide eller trä där den undre avbäraren placeras högst 35 cm från markytan. Kontakta kommunen för instruktioner om fastsättning av gavlar.

Inhägnadens höjd ska vara max 90 cm (totalhöjd från marknivån utanför inhägnaden). Högre höjd kan tillåtas, bland annat om inhägnaden också utgör ett fallskydd.

Inhägnaden får inte vara tät, reklambehängd eller reklambemålad.

Avskärmning med glasrutor, plexiglas eller genomskinlig plast med bärande ram som gör att uteserveringen förvandlas till en veranda kräver bygglovsprövning.

Möbler/skyltar
Välj bord och stolar av trä som är målade i färger som passar in i den omgivande miljön. Vita plastmöbler är inte lämpliga inom område med detaljplan.

Tänk på att välja möbler som passar gatubeläggningen, t ex justerbara bord. Möblerna ska fungera bra även om det finns lutningar och ojämnheter. Kom ihåg att uteserveringen ska vara tillgänglig för alla. Tänk på att inte övermöblera. Även en person i rullstol ska kunna besöka uteserveringen.

Markiser och parasoller
Markiser och parasoller skall kunna fällas in. Fasta markiser kan vara bygglovspliktiga. Placering, färg, höjd, bredd och längd ska anpassas till platsens förutsättningar. De får inte sticka ut utanför den upplåtna ytan. Stödben och liknande får inte placeras i gångbanan.

Markiser och parasoller är ingen reklamplats. En neutral utformning eftersträvas. Kontakta alltid miljö- och byggkontoret först om ni har för avsikt att sätta upp en markis. En markis får inte sättas upp så att de skjuter ut över gångbana på lägre höjd är 2,3 meter eller över en körbana på lägre höjd än 4,5 meter.

Frågor och utformning
Om osäkerhet råder i frågor om utformning av uteserveringen eller om ni behöver tips på idéer ska kontakt tas med kommunen för råd i god tid innan ansökan lämnas in.

Skötsel och drift
Uteserveringen ska hållas ren och fräsch. Det ska finnas egna sopkorgar som ska tömmas dagligen och även oftare vid behov. Tänk på att det är verksamheten som är ansvarig för att marken närmast serveringen hålls ren.

Eventuella skador på markbeläggning eller annat som orsakats av mark-upplåtelsen och som drabbar kommunen debiteras sökanden.

Återställande
Då serveringen upphör för säsongen ska platsen städas och återställas i ursprungligt skick, vilket även innebär att fastsättningsanordningar tas bort och marken återställs. Platsen ska vara återställd den dagen tillståndet upphör.

Trottoarpratare
En trottoarpratare ska placeras i direkt anslutning till där verksamheten bedrivs. Om en trottoarpratare placeras på en trottoar ska det finnas minst 1,5 meter kvar av trottoaren att passera på. Trottoarpratare ska tas in när verksamheten stänger för dagen och plockas fram när den öppnas igen. Tillstånd för trottoarpratare söks även det hos polismyndigheten.

Övrig reklam såsom skyltar
Man ska söka polistillstånd för markupplåtelse även för uppställande av blomkrukor, klädställningar, korgar med kläder, bord/stolar, skyltar och dylikt i reklamsyfte utanför egen verksamhet. Kommunen tillåter inte mattor utanför entrén. Kommunen godkänner ett fåtal reklamskyltar per verksamhet, allt efter bedömning av verksamhetens art.

Särskilda regler inom vissa områden

Dessa regler syftar till att precisera hur kommunen ser på upplåtelser inom specifikt utpekade områden (t.ex. Smögenbryggan) och inom vissa typer av områden (t.ex. torg och parkeringar).

A-område
Inom A-område medger kommunen upplåtelse i upp till två dagar, för ideella föreningar, samhällsnyttig upplysningsverksamhet etc. Upplåtelsen begränsas till 2 x 1 meter och omfattar inte uppställning av fordon i samband med dispositionen annat än för lastning och lossning.

Till A-område räknas (se karta bilaga 1-3):
Nr 1 Augustas torg, Kungshamn
Nr 2 Piren vid Pressbyrån, Kungshamn
Nr 3 Snusfronten Smögenbryggan, Smögen
Nr 4 Stenbelagt ”torg/plats” invid fastighet Finntorp 2:289, Bovallstrand

B-område
Inom B-område medger kommunen upplåtelse för uteserveringar enligt sedvanlig prövning förutsatt att uteserveringen ingår i och är belägen invid ordinarie verksamhet.

Inom B-område medges också tillfälliga upplåtelser i upp till 2 dagar, för icke kommersiell verksamhet såsom ideella föreningar, samhällsnyttig upplysningsverksamhet (till exempel lokalradio) etc. Upplåtelsen begränsas till 2 x 1 meter och omfattar inte uppställning av fordon i samband med dispositionen annat än för lastning och lossning.

Till B-område räknas (se karta bilaga 1 - 3):
Nr 5 Bäckevikstorget/”Gula längan”, Kungshamn
Nr 6 Hamnpiren/Hamnkontoret, Kungshamn
Nr 7 Fiskhallskajen, Smögen

Badplatser
Inom badplatsområde medger kommunen upplåtelse för mindre kioskverksamhet för service till besökande på badplatsen.

Parker och grönområde
Inom park- och grönområde medger kommunen upplåtelse under en dag för nationaldagsfirande, luciafirande, traditionella julmarknader, morgongympa etc.

Parker och grönområden kan i undantagsfall upplåtas även för kommersiell verksamhet.

Torg/parkeringsplatser
Inom område för torg- och parkeringsplatser medger kommunen upplåtelse för tillfälliga evenemang såsom Sotenkanalens dag, Kungshamnskalaset, marknadsdag etc. Av hänsyn till närboende medges sådan upplåtelse vid enstaka tillfällen per säsong, ort och plats.

Övrig parkeringsplats
P-platsområde avsedd för ändamålet parkering behövs för detta ändamål. I undantagsfall kan parkering ändå upplåtas för uteservering i anslutning till restaurang.

Gatu/trottoarpratare
Vid upplåtelse för gatu-/trottoarpratare ska dessa placeras invid vägg och lämna 2 meters fri passage utanför upplåtet område.

Smögenbryggan
Bör följa aktuella planhandlingar för detaljplanen Gamla Smögen.

Hamnpiren, Kungshamn
Platsen bör nyttjas för utveckling med inriktning mot turism.

Uppföljning

Kommunen och polisen besiktigar användningen av upplåten mark. Ordningslagen reglerar bestämmelser om upplåtelse av offentlig plats. Om uteserveringens placering eller utformning avviker från det tillstånd som givits, avviker från vad som angetts i ansökan eller från villkor i tillståndet kommer kommunen att anmäla detta till polisen som därefter har möjlighet att vidta ytterligare rättsliga åtgärder. Om villkor för avfallshantering ej efterlevs

förbehåller sig kommunen rätten att debitera en extra avgift för detta i enlighet med fastställd taxa. Följs inte de krav och bestämmelser som finns, kan det påverka verksamhetens möjligheter att få tillstånd nästa gång markupplåtelse söks.

På grund av sådana omständigheter kan kommunen också komma att begära att polismyndigheten helt upphäver sitt tillstånd under pågående upplåtelsetid.

Så här söker du

Lämna ansökan till polismyndigheten. Du hittar ansökningsblanketter på polis-kontoren eller på polismyndighetens hemsida.

Det är polismyndigheten som handlägger ansökan för markupplåtelse. Polismyndigheten tar hänsyn till trafiken samt ordning och säkerhet på platsen i sin bedömning. Polisen samråder med kommunen genom ett remissförfarande. Kommunen bedömer om ansökan överensstämmer med de regler som finns i detta dokument. Sotenäs kommun behandlar remissen först när dokumentation kring avfallshantering och vad som i övrigt krävs enligt denna riktlinje kommit kommunen tillhanda.

Därefter görs en samlad bedömning om ett tillstyrkande för tillståndsbevis eller en avstyrkan ska skickas till polismyndigheten. Med det eventuella tillståndet skickas alltid en villkorsbilaga från polis och kommun.

Ibland remitterar polisen ansökan även till räddningstjänsten och miljönämnden med flera myndigheter. Räddningstjänsten bedömer bl a. framkomligheten vid utryckning samt eventuell blockering av brandposter och miljönämnden hälsoskyddsfrågor som buller och frågor om livsmedelshantering.

När och hur?
Ansök i god tid (2 månader) innan uteserveringen avses tas i bruk. Om tillståndsinnehavaren byter ägare under upplåtelsetiden måste nytt tillstånd sökas.

Kom ihåg bygglov eller andra tillstånd som kan behövas!
Kontakta Räddningstjänsten om du ska hantera gasol.

Tillstånd för att servera alkoholhaltiga drycker söks hos kommunen, alkoholhandläggaren.

Bygglov kan krävas, kontakta bygg- och GISenheten (GIS = geografiskt informationssystem) om du t.ex. ska glasa in uteserveringen. Enheten kan också hjälpa till ifråga om vilka lagkrav som ställs i tillgänglighetsfrågor utifrån plan- och bygglagens regler om enkelt avhjälpta hinder.

Kontaktuppgifter finns på sista sidan av detta dokument.

Vad ska ansökan till polismyndigheten innehålla?
Polismyndigheten avgör om ett ärende som ges in är komplett eller inte. För att underlätta för kommunens att besvara remiss från polismyndigheten är dock följande önskvärt.

Till ifylld ansökningsblankett ska bifogas:

En ritning i skala 1:50 där det framgår var uteserveringen önskas placeras i förhållande till gångbana/gata och som visar uteserveringens utformning och placering till angränsande byggnad(er). Om serveringen ska förankras i mark eller byggnad ska detta särskilt redovisas. Var noga med att ange alla mått och placering av parasoller, blomsterlådor, staket och dylikt. Fasta föremål kring uteserveringen som träd, stolpar, cykelställ m.m ska redovisas på ritningen.

Redogör för om musik ska spelas och i så fall placering av eventuella högtalare.

Observera! Om ritningarna inte är tillfredställande för att kunna göra en bedömning kan det begäras in nya ritningar. Detta är en procedur som förlänger behandlingstiden.

För att använda kommunens mark (markupplåtelse) betalas en avgift i förskott enligt gällande taxa.

Datum: 2023-01-01

Kontaktuppgifter

Ansökan om tillstånd
Polismyndigheten Tel 114 14
www.polisen.se

Brandskydd
Räddningstjänsten
Tel 0523-66 40 00

Bygglov och estetisk utformning
Bygg- och GIS-enheten
Tel 0523-66 46 26

Fysiska åtgärder på gator och torg
Drift- och projektenheten
Tel 0523-66 40 00

Livsmedelshantering och hälsoskydd
Miljöenheten
Tel 0523-66 40 00

Serveringstillstånd
Kommunstyrelsen, alkoholhandläggare
Tel 0523-66 40 00

Kommunens hemsida
www.sotenas.se

Smögen

17 oktober 2016

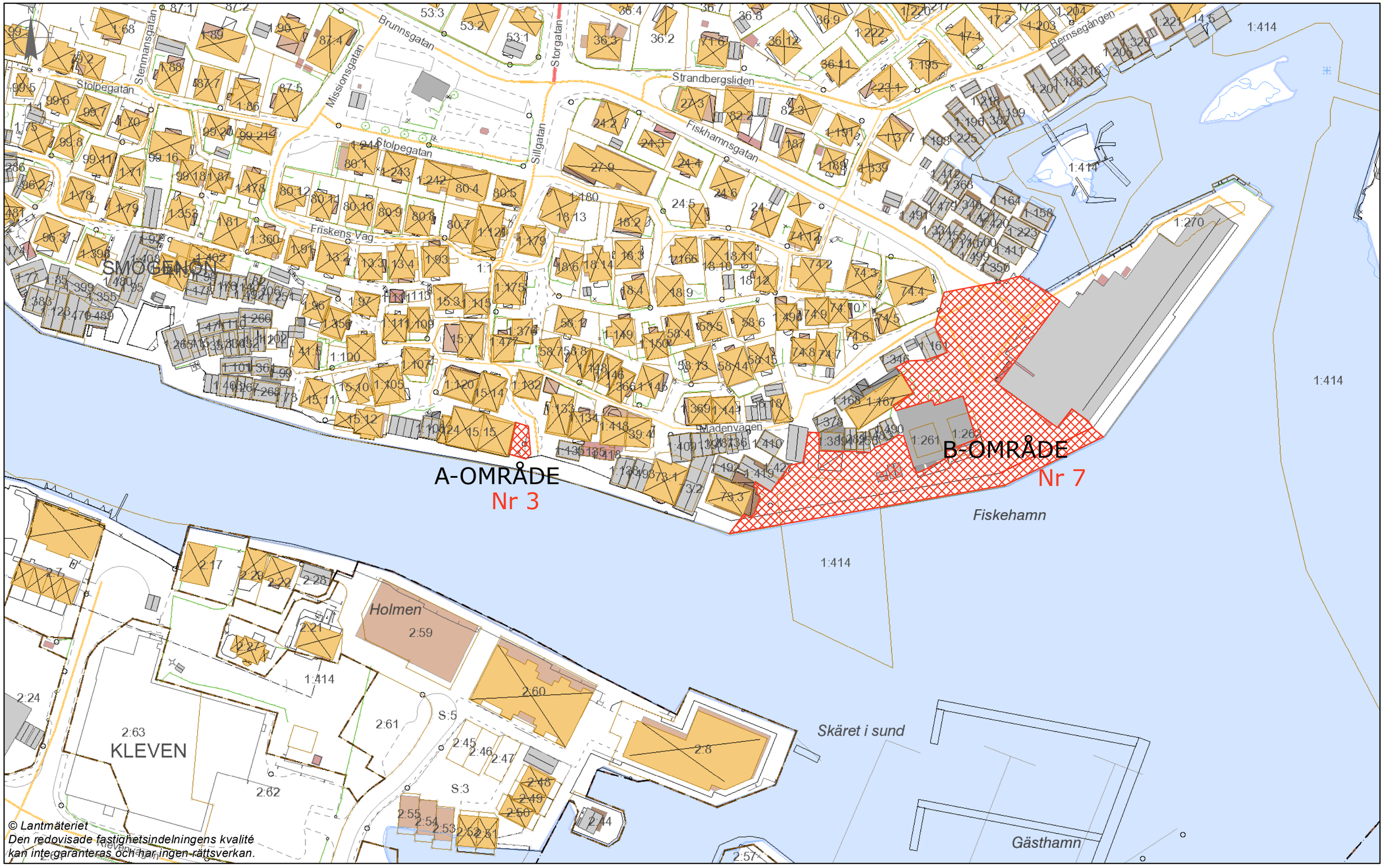

50 0 50 [m]

1:1 200

Kungshamn

31 oktober 2016

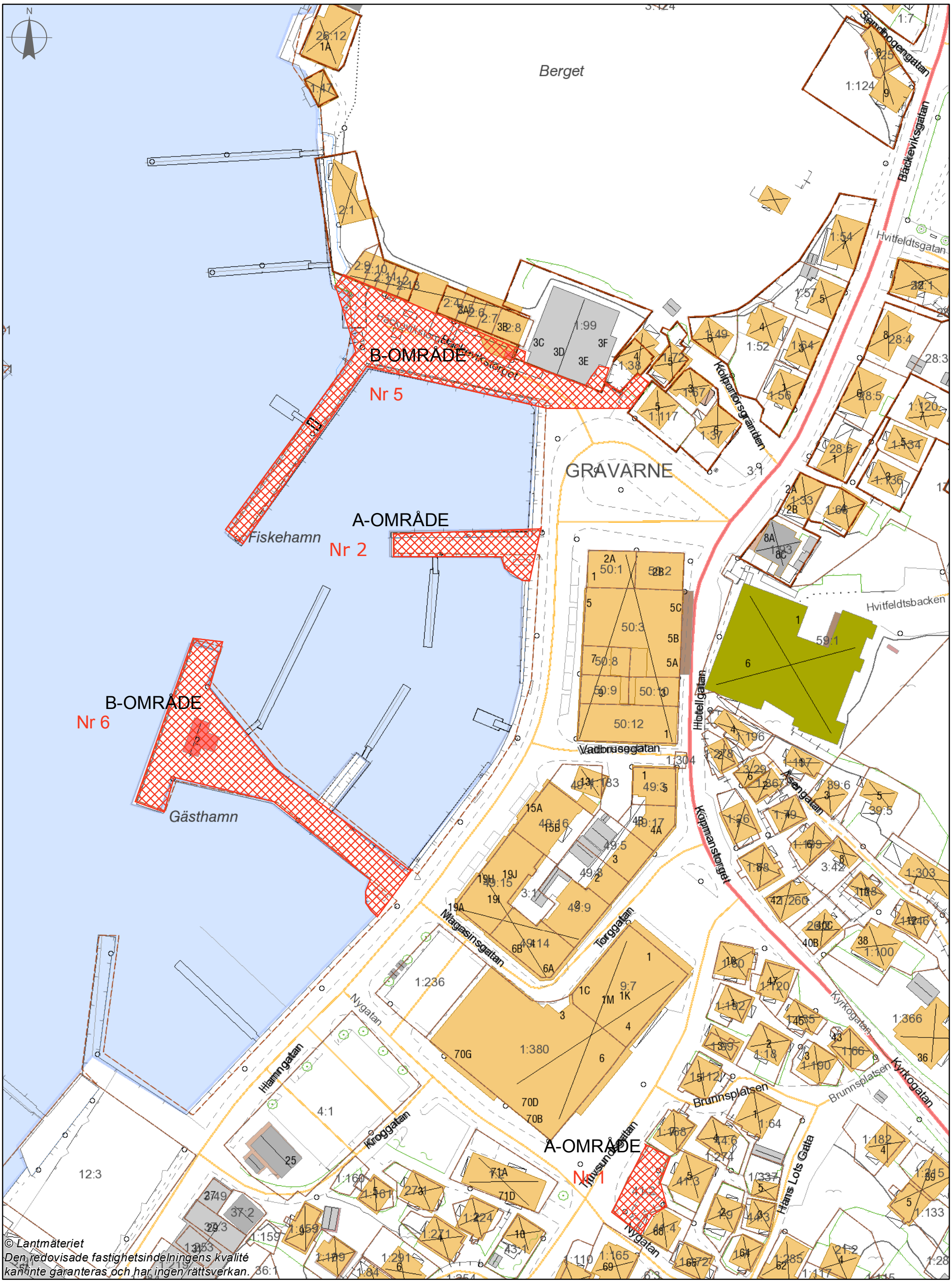

1:1 000

Bovallstrand

17 oktober 2016

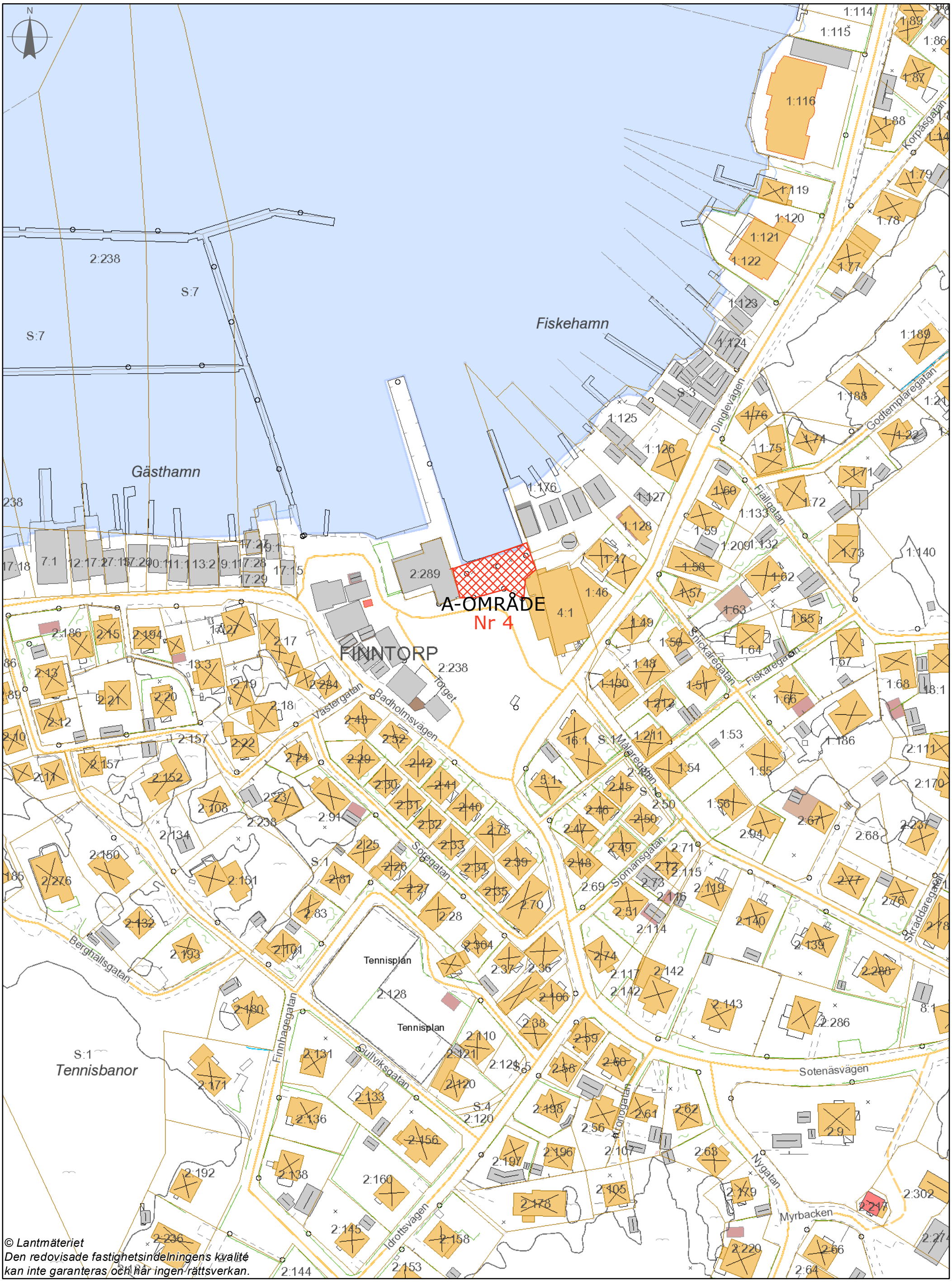

50 0 50 [m]

1:1 200